

22. Mai 2023

INNSPILL TIL TANNHELSEUTVALGET VEDRØRENDE TOO (tilrettelagt tannhelsetilbud til torturofre, overgrepsofre og personer med odontofobi)

Den nasjonale Koordineringsgruppen TOO har i samarbeid med Den nasjonale Faggruppen TOO utarbeidet nedenstående innspill som oversendes Tannhelseutvalget.

TOO-prosjektet (tilrettelagt tannhelsetilbud til torturofre, overgrepsofre og personer med odontofobi) startet opp i 2012. Etter dette har aktiviteten økt hvert år. Frem til 2016 hadde de regionale odontologiske kompetansesentrene drifts- og utviklingsansvaret for TOO-ordningen. Deretter fikk også den fylkeskommunale tannhelsetjenesten ansvar for å drifte tilbudet. I 2021 iverksatte Helsedirektoratet en evaluering av ordningen. I evalueringen står det blant annet følgende: «*TOO-ordninger har vært en suksesshistorie, og bør være til inspirasjon for andre helseetater*».

- Hovedkriteriet for å inkluderes i TOO har vært at en ikke kan nyttiggjøre seg ordinær tannbehandling. Det bærende element i behandlingen er det tverrfaglige samarbeidet mellom psykologi og odontologi. Noen tannhelseaktører ønsker å behandle angstpasienter finansiert av statlige midler, men uten tverrfaglighet.
Vårt forslag: Behandling av TOO-pasienter må både finansielt og faglig fortsatt underlegges et tverrfaglig regime.
- Statsbudsjettforliket 2023 utvidet ungdomsgruppen som får 50 % rabatt på tannbehandling til 26 år (senere foreløpig endret til 24 år). Da TOO-tilbudet ble etablert var regelen at prioriterte grupper falt utenfor den statlige støtteordningen, dvs at TOO-tilbudet var for personer som var over 20 år og som oppfylte inklusjonskriteriene, og som ikke tilhørte prioriterte grupper etter tannhelsesloven
Vårt forslag:
 - **TOO-tilbudet videreføres med samme ordning for personer over 20 år (uavhengig av utvidelse av rettigheter).**
 - **Tannhelseutvalget må vurdere om alle prioriterte grupper som oppfyller inklusjonskriteriene, og som kan dra nytte av behandlingsopplegget, kan få behandling innenfor den statlige TOO-finansieringen.**
 - **Dessuten bør TBIT (trygge barn i tannlegestolen) implementeres i alle fylker.**
- Det har under hele TOO-ordningens levetid vært et uttalt mål for Helsedirektoratet å få mer kunnskap knyttet til alle aspekter ved TOO-tilbudet. Her er forskning helt avgjørende. Tidligere lå finansiering av TOO-forskning under tilskuddsordningen. Det gjør den dessverre ikke lenger. Fylkeskommunen ved tannhelsetjenesten må få en lovfestet plikt til medvirkning til forskning, og kompetansesentrene må få en lovfestet plikt til å forske.

Vårt forslag: Finansiering av TOO-forskning må snarest inn i tilskudsregelverket igjen.

- Selv om TOO-behandlingen har vist seg å være svært vellykket, vil det alltid være noen som av ulike grunner ikke kan dra nytte av behandlingen (såkalte «non-respondere»). Dette er svært sårbare personer som er avhengig av en form for relasjon med en behandlingsinstitusjon for å klare å ta kontakt, og som vi må finne en løsning for.

Vårt forslag: «Non-responderne» må få et tidsavgrenset tilbud i TOO. Det er stort sett tannbehandling i narkose det er snakk om. Finansieringen av dette kan enten skje ved en forskriftsendring i innslagspunkt 14 i HELFO, eller ved bruk av tilskuddsmidlene. Ordningen termineres hvis pasienten på et senere tidspunkt måtte respondere på TOO-behandling.

- Tilskudsregelverket tar ikke høyde for nødvendige administrative kostnader. Dette arbeidet er til nå drevet frem av ildsjeler og «dugnad» ved nasjonal koordineringsgruppe TOO og faggruppen TOO. Med utvidet TOO-tilbud er nasjonal samordning av TOO-tilbudet nødvendig.

Vårt forslag:

- **Administrative kostnader må finansieres gjennom tilskuddsmidlene.**
- **Husleie og drift av kontorfasiliteter, samt investeringer må også inn i tilskudsregelverket.**